

Sygn. akt VI U 1382/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Jolanta Bieniaszewska

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 16 kwietnia 2014 r., znak: (...)

w sprawie: S. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. S. prawo do emerytury od dnia (...),
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1382/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 kwietnia 2014 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu S. S. prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy powołał się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu decyzji organ wskazał, iż ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w/w przepisach, ponieważ nie udokumentował wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Organ nie zaliczył ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach żadnego okresu zatrudnienia. Uznał, że przedstawione przez ubezpieczonego zaświadczenia o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach nie spełniają wymogów formalnych oraz zostały wystawione nieprawidłowo, gdyż nazwa zajmowanego stanowiska „robotnik rozdzielni-transport wewnętrzny” nie jest zgodna z nazwą stanowiska wykazaną w świadectwie pracy z dnia 26 maja 1992 r. – „galwanizer, pracownik transportu wewnętrznego”.

Ubezpieczony złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury. W odwołaniu oraz w toku postępowania wskazał, że w warunkach szczególnych pracował w Zakładach (...) w B. w okresach: od (...) do (...), od (...) do (...), oraz od (...) do (...). na stanowisku operatora wózków widłowych na wydziale galwanizerni. Na okoliczność pracy w szczególnych warunkach ubezpieczony wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. S., ur. dnia (...), w dniu 31 marca 2014 r. złożył wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze: 26 lat, 1 miesiąc i 26 dni. Organ rentowy do okresu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

- okoliczności bezsporne

W niniejszej sprawie sporną pozostawała okoliczność, czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych, czy taki charakter miało zatrudnienie na stanowisku operatora wózków widłowych w Zakładach (...) S.A. w B. we wskazanych przez niego okresach.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony w okresie od (...) do (...) zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) S.A. w B.. Od dnia (...) do dnia (...) dostał angaż na stanowisko galwanizera. Od dnia 15 stycznia 1980 r. zajmował stanowisko robotnika transportu wewnętrznego na wydziale galwanizerni. Z dniem (...) objął stanowisko pracownika rozdzielni na wydziale galwanizerni, gdzie pracował do (...)

Następnie ubezpieczony w okresie od (...) do (...) pracował u powyższego pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monterza.

W okresie od (...) do (...) ubezpieczony pracował u powyższego pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego.

W powyższych okresach zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę wyłącznie jako operator wózków widłowych w transporcie wewnętrznym w zakładzie pracy. Jeździł nim na wydziale galwanizerni (W-27). Na hali galwanizeryjnej był również wydział szlifierni, do którego ubezpieczony przewoził do oszlifowania części do rowerów i motorowerów. Na hali galwanizeryjnej znajdowały się dwa automaty do niklowania oraz wanny galwaniczne. Ubezpieczony oszlifowane części zawoził na stanowiska przy wannach galwanicznych.

Ubezpieczony nie wykonywał innej pracy, oprócz operatora wózków widłowych. Ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szczególnych oraz posiłki regeneracyjne. Nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

W dniu 1 kwietnia 1998 r. pracodawca wystawił ubezpieczonemu zaświadczenie o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, że ubezpieczony w okresie od (...) do (...) pracował w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika rozdzielni w transporcie wewnętrznym. W dniu 31 maja 1998 r. pracodawca wystawił ubezpieczonemu zaświadczenie o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, że ubezpieczony w okresie od (...) do (...) pracował w warunkach szczególnych na stanowisku robotnika rozdzielni robót w transporcie wewnętrznym.

dowód: zeznania świadków M. Z., P. W. zapis AV k. 33v, zeznania ubezpieczonego zapis AV k. 33v akt sądowych; świadectwa pracy i zaświadczenia o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach k. 12-13, k. 18-19 akt rentowych; akta osobowe ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art. 184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983 r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia z 1983 r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Dodatkowo wskazać należy, że zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą wyłącznie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze i jego załączniki stanowią jedyną i właściwą podstawę do określenia, czy dane stanowisko pracy należy zaliczyć do stanowisk pracy, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach. Ponadto dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzony mu pracy, rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08).

W przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z ww. artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. Zaliczenie nie udokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Na podstawie powyższego nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85), przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia. Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

Sąd w niniejszym postępowaniu dopuścił, na okoliczność pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach, dowód z zeznań świadków: M. Z. i P. W.. Sąd uznał zeznania powyższych świadków za wiarygodne, logiczne i spójne z zeznaniami samego ubezpieczonego oraz z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, tj. aktami osobowymi ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia. Świadczenie dokładnie opisali charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, nadto w tym samym czasie świadkowie byli zatrudnieni również w/w zakładzie pracy, zatem widywali ubezpieczonego w trakcie wykonywanej przez niego pracy.

Wskazać należy, że Sąd przyjął, iż ubezpieczony w spornym okresie wykonywał li tylko pracę jako kierowca wózka widłowego w transporcie wewnętrznym. Sąd uznał więc, że stanowiska pracy wskazane w angażach ubezpieczonego (galwanizer, monter) nie miały odzwierciedlenia w rzeczywistości, gdyż, jak bezspornie wynika to z zeznań świadków, którzy pracowali wspólnie z ubezpieczonym oraz samego ubezpieczonego, S. S. pracował wyłącznie jako operator wózka widłowego na wydziale galwanizerni. Nadmienić należy, że co prawda świadkowie zeznający w sprawie nie pracowali wspólnie z ubezpieczonym w okresie od 1 marca 1994 r. do 31 sierpnia 1994 r. oraz od 1 lutego 1995 r. do 31 maja 1998 r., to, w ocenie Sądu, brak było podstaw do kwestionowania, że ubezpieczony w powyższych okresach nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach jako operator wózka widłowego, w świadectwie pracy oraz w zaświadczeniu o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach.

Ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala więc uznać, że ubezpieczony w rzeczonych okresach wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Charakter i rodzaj prac wykonywanych przez ubezpieczonego odpowiada pracom, o jakich mowa w wykazie A, dziale III, poz. 67 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze („obsługa pieców grzewczych i obróbka cieplna, transport materiałów na gorąco oraz transport wewnętrzny między stanowiskami pracy w wydziałach, w których wykonywane prace wymienione są w wykazie”). W sprawie bezspornym pozostawał fakt, co wynika m.in. z angażów pracodawcy, że ubezpieczony pracował w transporcie wewnętrznym na wydziale galwanizerni (W-27), zaś praca wykonywana na tym wydziale była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach, o jakiej mowa w wykazie A, dziale III, poz. 76 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze („prace w hartowniach i wytrawialniach, praca ocynkowaczy, ocynowaczy, kadmowaczy oraz galwanizerów - cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem”).

Mając na względzie powyższe stwierdzić należy, że ubezpieczony legitymuje się 15 letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych, uprawniającym do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na mocy cytowanego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyznał ubezpieczonemu S. S. prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych od dnia(...)roku, tj. począwszy od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył on wniosek o ustalenie prawa do tego świadczenia.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z przepisem art. 118 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego, w okolicznościach przedmiotowej sprawy brak było podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, pomimo uwzględnienia odwołania ubezpieczonego. Ubezpieczony wprawdzie przedłożył zaświadczenia o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach, które jednakże nie spełniały wymogów formalnych narzuconych przez obowiązujące przepisy. Mając na uwadze sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym, jak również występujące ograniczenia dowodowe, do przyznania ubezpieczonemu prawa do żadanego świadczenia konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego prac w warunkach szczególnych.

SSO Ewa Milczarek